

Møteinnkalling

Styret Stavanger konserthus IKS

Møtested:	Stavanger konserthus, 6. etg., møterom 2		
Møtedato:	29.05.2017	Tid: kl. 17.00	Møtenr. 1/17

Stavanger, 22.05.2017

Det innkalles til møte mandag 29.05.17, kl. 17.00 – 19.00 i Stavanger konserthus, 6. etg., møterom 2.

Eventuelle forfall meldes snarest til May Britt Hagerup, mobil 932 19 240 eller e-post:
mb@stavanger-konserthus.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Per-Harald Nilsson
administrerende direktør

Saksliste

Styret Stavanger konserthus IKS

Møtested: Stavanger konserthus, 6. etg., møterom 2

Møtedato: 29.05.2017

Tid: kl. 17.00 – 19.00

Møtenr.: 1/17

Saknr.

1/17 PROTOKOLL

Forslag til vedtak:

Protokoll fra styremøte 14.12.2016 godkjennes.

2/17 ÅRSBERETNING OG ÅRSOPPGJØR 2016

Forslag til vedtak:

1. *Årsberetning og årsoppgjør for 2016 godkjennes.*
2. *Årsresultatet for 2016 overføres til egenkapitalen.*

3/17 RESULTATRAPPORT 1. KVARTAL 2017

Forslag til vedtak:

Resultatrapport for 1. kvartal 2017 godkjennes.

4/17 ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Forslag til vedtak:

1. *§ 4 i selskapsavtalen for Stavanger konserthus IKS endres og gis følgende ordlyd:*

Selskapet skal drive og utvikle Stavanger konserthus til en kvalitetsarena for utøvere på lokalt, nasjonalt og høyt internasjonalt nivå. Selskapet skal fremme regionens kulturliv og utvikle den allmenne interessen for musikk og scenekunst. Selskapets skal bidra til å realisere eiernes overordnede kulturpolitiske målsettinger og har ikke erverv til formål.

Selskapet kan opprette eller ta del i selskap nasjonalt og internasjonalt, som støtter opp under selskapets hovedformål.

2. *Saken oversendes representantskapet for videre behandling.*

5/17 EVENTUELT

Møteprotokoll

Styret Stavanger konserthus IKS

Møtested:	Stavanger konserthus, 6. etg., møterom 2		
Møtedato:	14.12.2016	Tid: kl. 17.30 -19.30	Møtenr.: 4/16
Møteleder:	Tora Aasland		

Til stede på møtet

Medlemmer:

Tora Aasland, Tom Remlov, Anne-Kathrine Bergh, Kari Nessa Nordtun, Ulf Rosenberg, Maren Berg-Thomassen

Forfall:

Harald Espedal, Gry Isabel Sannes (vara)

Fra administrasjonen:

Per-Harald Nilsson, May Britt Hagerup

Presse:

Ingen

12/16 PROTOKOLL

Styret behandlet protokoll fra forrige møte og fattet følgende vedtak:

Protokoll fra styremøte 14.09.2016 godkjennes.

13/16 RESULTATRAPPORT 3. KVARTAL 2016

Styret uttrykte tilfredshet med oppnådde driftsresultater og oversendte høringsuttalelser. Styret fattet følgende enstemmige vedtak:

Resultatrapport for 3. kvartal 2016 godkjennes.

Høringsuttalelse av 30. september 2016, vedrørende kommunedelplan for Stavanger sentrum, tas til orientering.

Høringsuttalelse av 5. oktober 2016, vedrørende ny visjon og strategi for Forumområdet, tas til orientering.

14/16 ØKONOMIPLAN 2017-2020

Styret behandlet økonomiplan 2017 – 2020 og fattet følgende enstemmige vedtak:

Økonomiplan for 2017 – 2020 godkjennes.

15/16 MAESTRO F&B AS

Styret behandlet sak om kjøp av aksjene i Maestro F&B AS og fattet følgende enstemmige vedtak:

Share purchase agreement av 29.11.2016, mellom Fazer Food Services AS og Stavanger konserthus IKS, godkjennes.

Styret i Stavanger konserthus IKS er fra 1. januar 2017 generalforsamling i Maestro F&B AS.

Fra 1. januar 2017 gis styret i Maestro F&B AS følgende sammensetning:

*Per-Harald Nilsson (leder)
Siv Størfringstøl
Eivind Haalien*

For eksterne styremedlemmer fastsettes et årlig styrehonorar på kr. 20 000. For styrets leder ytes ikke særskilt honorar.

Konserthusets administrerende direktør gis fullmakt til å gjennomføre transaksjonen og å representere Stavanger konserthus IKS på generalforsamling i Maestro F&B AS 2. januar 2017.

Tora Aasland
leder

Harald Espedal
nestleder

Tom Remlov
medlem

Anne-Kathrine Bergh
medlem

Kari Nessa Nordtun
medlem

Ulf Rosenberg
medlem

Maren Berg-Thomassen
ansattes repr.

Per-Harald Nilsson
adm.direktør

Saksfremlegg

REFERANSE
PHN

DATO
15.05.2017

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:
Styret i Stavanger konserthus IKS	2/17	29.05.2017

ÅRSBERETNING OG ÅRSOPPGJØR FOR 2017

Forslag til vedtak:

- 1. Årsberetning og årsoppgjør for 2016 godkjennes.*
- 2. Årsresultatet for 2016 overføres til egenkapitalen.*

ÅRSBERETNING 2016

Stavanger konserthus IKS driver konserthusene i Bjergsted. Stavanger konserthus IKS har også frem til 31.12.2016 ivaretatt teknisk drift av Stavanger kulturskole i Bjergsted. Selskapet har ikke ervervsmessig formål og rapporterer til Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og staten ved Kulturdepartementet.

1 KONSERTHUSES VIRKSOMHET

1.1 Hovedtall

Stavanger konserthus har ved utgangen av 2016 lagt bak seg sitt 4. fulle driftsår. I likhet med foregående år, har 2016 vært et godt år med høyt aktivitetsnivå og sunn økonomi. Etter åpningen høsten 2012 har Stavanger konserthus utviklet seg til et av landets mest aktive konserthus og opparbeidet et internasjonalt omdømme.

- Samlet besøk: 235 324.
- Aktivitetsnivå: 427 arrangementer.
- Egenaktivitet: konserthuset arrangerte selv ca. 36 % av kulturarrangementene.
- Overskudd: kr. 5,8 mill.

1.2 Aktivitetsnivået og besøk

Med det nye konserthuset har kulturtilbudet i Stavangerregionen regionen fått et kraftig løft. Orkestersalen Fartein Valen har gitt den akustiske musikken, og især Stavanger Symfoniorkester, en unik arena som hever publikums konsertopplevelse og bidrar sterkt til orkesterets kunstneriske utvikling. Flerbrukssalen Zetlitz har åpnet for store sceniske oppsetninger som ikke var mulig tidligere og har ført til en markant økning av programtilbudet innen rock og elektronika. Det nye konserthuset har også utviklet seg til en mye brukt arena for møter og konferanser for regionens næringsliv.

Stavanger konserthus har i 2016 avviklet i alt 427 arrangementer. Det vil si en gjennomsnittlig arrangementsfrekvens på ca. 8 arrangementer pr. uke. I tillegg kommer riggedager, øvingsdager, samt aktiviteten i restauranten. Samlet viser tallene at konserthuset er levende og fortsatt holder et høyt aktivitetsnivå. Mens foregående år hadde en nedgang i antall næringslivsarrangementer, viser tallene for 2016 at denne negative utviklingen har snudd. På årsbasis er det oppnådd et samlet besøk på 235 324. Tilfeldig besøk i fellesområder og besøk i Spiseriet registreres ikke.

I tillegg til arrangementsvirksomheten er det gjennomført 65 gruppeomvisninger.

Sjangermessig fordelte antall arrangementer og publikumsbesøk i 2016 seg som følger:

<i>Sjanger</i>	<i>besøk</i>	<i>ant. arr.</i>
Kunstmusikk	79 168	142
Rytmask	74 420	93
Møter og div. arr.	37 175	131
Show og teater	28 682	34
Korps, kor, ol.	9 574	13
Dans	6 262	12
Annet	43	2
Sum	235 324	427

Av det samlede besøket utgjør målgruppen barn og familie ca. 20%.

I 2016 var kategorien kunstmusikk den største, mens det året før var rytmisk musikk som hadde det største besøket. Endringen skyldes delvis endringer i sjangerkriteriene, men reflekterer også at det i 2016 var færre eksterne arrangører innen det rytmiske feltet. Dette vurderes som en naturlig svingning som kan forekomme mellom enkelte år, og er ikke uttrykk for et retningsskifte. Eksempelvis arrangerte Maijazz ikke konserter i konserthuset i 2016, men er sterkt tilbake i 2017 og planlegger ytterligere satsing i 2018. Flerbrukssalen Zetlitz har i 2016 befestet sin posisjon som en attraktiv arena for rockekonserter med inntil 1900 tilhørere. Konserthuset er selv en aktiv arrangør innen denne sjangeren og har i 2016 økt antall egne arrangementer.

For sjangeren kunstmusikk har besøksutviklingen vært stabil. Sammenlignet med andre europeiske byer er besøkstallene for klassisk musikk oppsiktsvekkende gode i Stavanger. Det skyldes i stor grad den store fremgangen Stavanger symfoniorkester har hatt, både kunstnerisk og besøksmessig etter at det nye konserthuset åpnet.

For Show og teater er besøkstallet stabilt, selv om antall forestillinger av denne kategorien er redusert med 14, sammenlignet med 2015. Endingen skyldes at Rogaland teater i 2015 kjørte 24 forestillinger med Shockheaded Peter og dermed løftet arrangementstallet dette året.

1.2 Samarbeid med næringslivet

Stavanger konserthus i en årrekke kunnet vise til et særlig omfattende samarbeid med næringslivet. Selv om oljeprisfallet har medført redusert aktivitet regionens næringsliv, og dermed redusert samarbeid med kulturlivet, hadde Stavanger konserthus i 2016 fortsatt 14 avtaler til en samlet verdi i gjenværende kontraktperiode, inkludert 2016, på 16,1 millioner kroner. Av dette utgjorde donasjoner og gaveforsterkning 1,9 mill. kroner.

Konserthusets samarbeidsavtaler fordeler seg slik:

Hovedsamarbeidspartnere 5, samarbeidspartnere 4, orgelaug 2, prosjektsponsorater 1 og donasjoner 2. To av samarbeidsavtalene som utløp ved årsskiftet er fornyet for to nye år. To avtaler knyttet til orgel er avsluttet og ytterligere 5 avtaler utløper i 2017. Det har ikke kommet inn nye sponsorer.

De samlede sponsorinntektene var 2016 var 6,1 mill. kroner. I tillegg er det kommet inn en donasjon på kr 1,4 mill. fra Sparebankstiftelsen SR Bank til innkjøp av nytt spillebord til orgelet og kr 150 000 fra Inge Stensland Stiftelse til programserien Barnas konserthus. Donasjonene har utløst gaveforsterkning fra Kulturdepartementet på kr 343 000.

Det arbeides kontinuerlig med å betjene sponsorene på en god måte, samtidig som det arbeides med å få inn nye sponsorer. Det har i 2016 vært gjennomført 10 sponsorarrangementer. Inkludert i disse er seminar om strategisk partnerskap og sponsorvirksomhet i samarbeide med Totalstiftelsen i mai, og innvielse av orgelets spillebord i september i samarbeid med Sparebankstiftelsen SR Bank og Norsk Orgelfestival. Samarbeidet med næringslivet, både i form av sponsorater og ved næringslivets bruk av konserthuset til møter og konferanser, representerer en betydelig inntektskilde som er avgjørende for å finansiere konserthusets kulturprogram og øvrige drift.

Sponsormarkedet oppleves svært stramt, og budsjettet for 2017 er derfor nedjustert til 5 mill. kroner. Konserthuset fortsetter å arbeide aktivt og målrettet mot næringslivet, og har fremdeles tro på at markedet vil endres i positiv retning på sikt.

1.3 Bjergstedsamarbeidet

Stavanger konserthus deltar aktivt i samarbeidsutvalget i Bjergsted kulturpark. Utvalget består av de daglige lederne for Stavanger konserthus, Stavanger Symfoniorkester, UiS Institutt for musikk og dans, Stavanger kulturskole, Stavanger katedralskole Bjergsted og Rogaland Musikkråd som representerer festivalene og musikkorganisasjonene.

Musikkfestivalen BigBang, - en internasjonal musikkfestival for barn, har også i 2016 mottatt støtte fra EU. Prosjektet er et samarbeid mellom 9 kulturinstitusjoner i Europa og involverer flere av aktørene i Bjergsted kulturpark. Den lokale festivalen i Stavanger er i hovedsak finansiert av Stavanger konserthus, den kulturelle skolesekken i Stavanger og Rogaland fylkeskommune.

Opera Rogaland IKS ble etablert i juni 2014 og involverer flere av aktørene i Bjergsted kulturpark. Operaselskapet er et samarbeid mellom eierkommunene Sandnes og Stavanger, Rogaland fylkeskommune og kulturinstitusjonene Stavanger konserthus, Sandnes kulturhus, Stavanger Symfoniorkester og Universitetet i Stavanger. Stavanger konserthus deltar, sammen med flere av aktørene i Bjergstedsamarbeidet, i selskapets styre.

2. ØKONOMISK RESULTAT OG BALANSE

Årsregnskapet er gjort opp med et driftsoverskudd på kr 15 670 998. Årsresultat etter finansposter er på kr. 5 846 216, hvorav kr 3 258 158 relaterer seg til konserthusets ordinære drift. Egenkapitalen vil etter dette være 50 542 758. Selskapets likviditet er god.

Regnskapet viser en samlet driftsinntekt på kr 113 473 431. Av dette utgjør kr. 70 002 670 ordinære inntekter fra konserthusdriften, mens kr. 43 470 761 er regnskapsmessige disposisjoner og overføringer knyttet til finansieringen av byggeprosjektet.

Av den ordinære driftsinntekten på kr. 70 002 670, utgjør leieinntekter fra arrangementer og leie fra Stavanger symfoniorkester de største postene, med henholdsvis 11,1 og 20,9 millioner kroner. Driftstilskuddet fra Stavanger kommune utgjorde i 2016 7,5 mill., som er 0,5 mill. lavere enn i 2015 og 2,5 mill. lavere enn i 2014. Sammenlignet med 2015 viser regnskapet for 2016 en nedgang i leieinntekter fra møter, konferanser på 1,2 mill. Nedgangen kommer til tross økt aktivitetsnivå og reflekter økt konkurranse og redusert betalingsvilje i møte- og konferansemarkedet. Samlet er leieinntekten fra kulturarrangementer og annen utleie stabil og i samsvar med budsjett.

Den samlede billettomsætningen var på kr. 46,1 mill., som er noe lavere enn i foregående år. Av denne utgjorde konserthusets egen billettinntekt 11,5 mill., som er en økning på kr. 4,5 mill. sammenlignet med året før. Økningen kommer som en følge av at konserthuset selv har arrangert en større andel av de rytmiske konsertene. På utgiftssiden er det oppnådd effektiviseringsgevinster, med redusert kjøp av tjenester og reduserte lønnskostnader. Til tross for økning i antall arrangementer er driftskostnadene senket med 0,9 mill., sammenlignet med vedtatt budsjett. Driftsmessig har konserthuset nådd sine effektiviserings mål for 2016.

I tråd med bystyrets vedtak i sak om «kompensasjons- og fradragrett for inngående mva. ved oppføring av nytt konserthus i Stavanger» av 14.05.2012 (sak 42/12), har Stavanger konserthus IKS krevd full mva-kompensasjon for driften og de bygningsmessige investeringene. Det har vært usikkerhet knyttet til kompensasjonsretten og selskapet har siden 2007 arbeidet aktivt overfor skattemyndighetene og Finansdepartementet for å få nødvendige avklaringer. Skatt vest fattet den 10.11.2015 vedtak om at konserthuset måtte tilbakebetale momskompensasjon på kr 256,88 mill. for perioden 2008-2013. Samtidig ble det innrømmet fradrag for inngående avgift på kr 42,43 mill. knyttet til anskaffelser til ordinær avgiftspliktig virksomhet. Netto etterberegnet merverdiavgift utgjorde kr 214,45 mill. Etter klage, fattet Skattedirektoratet (SKD) 5. juli 2016 vedtak om å minke etterberegningen med kr 175,61 mill. Staten har tilbakebetalt dette beløpet og i tillegg innrømmet til gode renter på kr 3,0 mill. Norske kultur- og konserthus har med dette fått delvis kompensasjonsrett for egne arrangementer.

Selskapet foretar nå en gjennomgang av perioden 2014-2016 og er i dialog med SKD for avklaring av nytt regelverk. Konserthuset har i henhold til bystyrets vedtak i sak 177/16 anvendt kr 75 mill. av minkingsbeløpet til ekstraordinær nedbetaling av gjeld i 1. tertial 2017. Ytterligere ekstraordinær nedbetaling av gjeld forventes til dialogen med SKD er slutført.

Etterberegningssakene viser at avgiftsregimet for norske konsertarrangører er komplisert og lite forutsigbart. Sentrale bransjeorganisasjoner har tatt opp saken og peker på at staten nå bør utrede

innføring av lavmoms (10 %) på scenekunst- og konsertbilletter, for bedre å sikre likebehandling og forutsigbare rammer for både private og offentlige konsertarrangører.

Det vises for øvrig til vedlagt balanse og resultatregnskap med tilhørende noter.

Årsregnskapet for 2016 er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eierandeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Årsresultatet for 2016 anbefales overført til egenkapitalen.

3. PERSONALE, LIKESTILLING OG MILJØ

Stavanger konserthus IKS hadde ved årsskiftet 23 fast ansatte. I tillegg kommer publikumsbetjening og lys- og lydtenester engasjert på timebasis til de enkelte produksjoner.

Stavanger konserthus er IA-bedrift og det drives systematisk HMS-arbeid. Det har ikke vært alvorlige skader eller ulykker i 2016. Selskapet har bedriftshelsetjeneste. Arbeidsmiljøet er godt og det er ikke iverksatt særskilte tiltak i den forbindelse. Sykefraværet i 2016 var 1,6%, hvorav 0,9 % var egenmeldt korttidsfravær.

Av selskapets faste medarbeidere er 12 kvinner og 11 menn. I styret er det 4 kvinner og 3 menn. Det er i 2016 ikke iverksatt spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø mer enn tilsvarende virksomheter gjør.

4. STYRE OG REPRESENTANTSKAP

Styret i Stavanger konserthus IKS har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Tora Aasland	leder
Harald Espedal	nestleder
Tom Remlov	medlem
Anne-Kathrine Bergh	medlem
Kari Nessa Nordtun	medlem
Ulf Rosenberg	medlem
Maren Berg-Thomassen	ansattes representant

Styret har hatt 4 møter og behandlet 15 saker.

Selskapet rapporterer til eierne, Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune, samt til staten ved Kulturdepartementet.

Representantskapet i Stavanger konserthus IKS har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Christine Sagen Helgø, Stavanger kommune	leder
Janne Johnsen, Rogaland fylkeskommune	medlem

I representantskapet har Stavanger kommune 9 stemmer og Rogaland fylkeskommune 1 stemme. Representantskapet har hatt 1 møte og behandlet 3 saker.

5. FREMTID

Stavanger konserthus har hatt en svært positiv utvikling, med stor publikums-oppslutning og anerkjennelse i en rekke nasjonale og internasjonale fagmiljøer. Selskapets hovedoppgave fremover vil være å videreutvikle de positive resultatene som er skapt, både programmessig, publikumsmessig og økonomisk.

Reduserte sponsor- og leieinntekter, som følge av nedgang i oljerelaterte næringer, representerer en betydelig utfordring. Selskapet har i 2016 fått gjennomslag for viktige prinsipper i momssaken. Saken er imidlertid ikke avsluttet og selskapet vil også i årene som kommer måtte arbeide aktivt, sammen med Stavanger kommune og berørte bransjeorganisasjoner, for en forenkling av lovverket på dette feltet.

Stavanger, 29. mai 2017

Tora Aasland
leder

Harald Espedal
nestleder

Tom Remlov
medlem

Anne-Kathrine Bergh
medlem

Kari Nessa Nordtun
medlem

Ulf Rosenberg
medlem

Maren Berg-Thomassen
ansattes representant

Per-Harald Nilsson
adm. direktør

Vedlegg: Årsoppgjør 2016
                  Revisors beretning 2016

Årsoppgjør 2016

for

Stavanger Konserthus IKS

Org.no. 989 887 823

STAVANGER
KONSERTHUS

Stavanger Konserthus IKS

RESULTAT

		R-2016	B-2016	R-2015
DRIFTSINNTEKTER OG -KOSTNADER				
Driftsinntekter				
Salgsinntekter		396 658	300 000	310 635
Salg av tjenester	1	0	0	389 414
Sponsorinntekter	2	7 607 913	7 613 333	11 479 833
Donasjoner og bidrag	3	975 760	236 664	236 664
Driftstilskudd	4	7 881 250	7 650 000	8 540 000
Overføringer bygg	4	13 059 062	13 059 062	8 694 306
Billettavgift		1 173 252	1 600 000	1 620 963
Leieinntekt		33 542 144	33 763 123	36 906 781
Inntektsføring utsatt inntektsføring	13	28 688 552	28 688 552	29 520 675
Annen driftsinntekt	15	20 148 839	19 161 194	20 677 633
Sum driftsinntekter		113 473 431	112 071 928	118 376 904
 Driftskostnader				
Varekostnad		373 141	300 000	374 472
Lønnskostnad	5,11	22 195 545	22 372 860	24 498 264
Ordinære avskrivninger	16	29 500 339	29 587 083	30 191 641
Annen driftskostnad	5,6	45 733 408	46 447 284	53 621 360
Sum driftskostnader		97 802 433	98 707 227	108 685 737
 Driftsresultat		 15 670 998	 13 364 701	 9 691 167
 FINANSINNTEKTER OG -KOSTNADER				
Renteinntekter		5 058 016	4 153 178	5 699 568
Annen finansinntekt		21 371	21 371	10 510
Sum finansinntekter		5 079 387	4 174 549	5 710 078
 Finanskostnader				
Rentekostnader	7	-14 889 659	-14 889 659	-12 810 786
Annen finanskostnad		-14 510	-14 510	-37 063
Sum finanskostnader		-14 904 169	-14 904 169	-12 847 849
 Sum netto finansposter		 -9 824 782	 -10 729 620	 -7 137 771
 Driftsresultat		 5 846 216	 2 635 081	 2 553 396

Stavanger Konserthus IKS

BALANSE

	Noter	R-2016	R-2015
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Oppføring Stavanger Konserthus	16	1 017 199 681	990 816 626
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner ol	16	4 120 663	2 652 854
Sum varige driftsmidler		1 021 320 344	993 469 480
Finansielle anleggsmidler			
Egenkapitalinnskudd pensjon		336 589	336 589
Sum finansielle anleggsmidler		336 589	336 589
Sum anleggsmidler		1 021 656 933	993 806 069
Omløpsmidler			
Varer		271 556	267 651
Sum varer		271 556	267 651
Fordringer			
Kundefordringer	8	3 070 763	3 705 327
Andre fordringer	8	6 629 635	6 116 810
Fordring lån eierkommuner	8	570 843 693	441 901 530
Sum fordringer		580 544 090	451 723 667
Bankinnskudd, kontanter og lignende	9	279 687 010	202 657 087
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		279 687 010	202 657 087
Sum omløpsmidler		860 502 656	654 648 405
SUM EIENDELER		1 882 159 589	1 648 454 474
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital	10	1 111 437	1 111 437
Sum bunden egenkapital		1 111 437	1 111 437
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	10	49 431 321	49 385 262
Sum annen egenkapital		49 431 321	49 385 262
Sum egenkapital		50 542 758	50 496 699

Stavanger Konserthus IKS

BALANSE

	Noter	R-2016	R-2015
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	11	12 620 181	6 664 407
Sum avsetning for forpliktelser		12 620 181	6 664 407
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	12	764 942 969	691 901 531
Utsatt inntektsføring	13	997 690 985	870 049 658
Sum annen langsiktig gjeld		1 762 633 954	1 561 951 189
Sum langsiktig gjeld		1 775 254 135	1 568 615 596
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	14	9 735 336	7 308 258
Eksterne billettinntekter	14	16 000 984	14 154 283
Skyldige offentlige avgifter	14	22 103 345	1 567 712
Annen kortsiktig gjeld	14	8 523 030	6 311 925
Sum kortsiktig gjeld		56 362 696	29 342 178
Sum gjeld		1 831 616 831	1 597 957 774
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 882 159 589	1 648 454 473

Stavanger, 29.05.2017

_____
Tora Aasland

Styrets leder

_____
Harald Espedal

Nestleder

_____
Ulf Eivind Sørensen
Rosenberg

Styremedlem

_____
Tom Remlov

Styremedlem

_____
Anne-Kathrine Nygård Bergh

Styremedlem

_____
Kari Nessa Nordtun

Styremedlem

_____
Maren Berg-Thomassen

*Styremedlem/
ansattrepresentant*

_____
Per Harald Nilsson

Adm. Direktør

Noter 2016

STAVANGER KONSERTHUS IKS

Regnskapsprinsipper

Stavanger Konserthus IKS ble opprettet 01.01.2006.

Eiere er Stavanger Kommune og Rogaland Fylkeskommune.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak, med tillegg for interkommunale selskaper iht. forskrifter om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 17. desember 1999.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

- Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.
- Inntekt skal resultatføres når den er opptjent.
- Utgifter skal kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.
- Tilskudd inntektsføres i tråd med sammenstillingsprinsippet.
- Ved sikring skal gevinst og tap resultatføres i samme periode.
- Ved usikkerhet skal det brukes beste estimat, på bakgrunn av den informasjon som er tilgjengelig når årsregnskapet avlegges. Ved endring av regnskapsestimat skal virkningen resultatføres i den perioden estimatet endres, med mindre resultatføringen kan utsettes i samsvar med god regnskapsskikk
- Alle inntekter og kostnader resultatføres. Virkning av endring av regnskapsprinsipp, og korrigerende av feil i tidligere årsregnskap, skal føres direkte mot egenkapitalen. Andre unntak fra kongruensprinsippet skal gjøres når det er i samsvar med god regnskapsskikk.
- Årsregnskapet skal utarbeides under forutsetning om fortsatt drift så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Dersom det er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket, skal eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi ved avvikling.
- Registrering av regnskapsopplysninger og utarbeidelse av årsregnskap skal foretas i samsvar med god regnskapsskikk.
- Transaksjoner i utenlandsk valuta regnskapsføres til valutakurs på transaksjonstidspunktet.
- Forpliktelser er ikke omregnet til balansedagens valutakurs.

Selskapet har fra 2008 pensjonsforpliktelser som er balanseført. Fra og med 2016 resultatføres estimatendringer.

Pensjonsordningen er ytelsesbasert.

Selskapet er ikke skattepliktig.

Leieavtaler er ikke balanseført.

Note 1 - Salg av tjenester

Salg av byggeadministrasjonstjenester

	R-2016	R-2015
Viderefakturerte lønnskostnader, jfr note 5	0	389 414
Sum salg av byggeadministrasjonstjenester	0	389 414

Note 2 - Sponsorinntekter

	R-2016	R-2015
Sponsorinntekter, bygg	1 483 333	1 479 833
Sponsorinntekter, drift	6 124 580	10 000 000
Totale sponsorinntekter	7 607 913	11 479 833

Sponsorinntektene føres i det sponsor har mottatt en ytelse fra selskapet iht. sponsoravtale, jfr. sammenstillingsprinsippet i regnskapsloven.

Note 3 - Donasjoner

	R-2016	R-2015
Donasjoner bygg	975 760	236 664
Sum donasjoner	975 760	236 664

Note 4 - Overføringer

	R-2016	R-2015
Overføringer, bygg		
Stavanger kommune	34 967 146	27 520 310
Rogaland fylkeskommune	3 330 945	3 251 372
Sum	38 298 091	30 771 682
Inntektsførte overføringer		
Mottatte overføringer	38 298 091	30 771 682
- redusert fordring eierkommuner tilsv avdrag	-25 239 029	-22 077 376
Resultatførte overføringer	13 059 062	8 694 306

Fra 2015 er tallene akkumulerte på alle avdelinger.

Tilskudd, drift	*7 881 250	*8 540 000
Resultatført tilskudd	7 881 250	8 540 000

* Spesifikasjon av tilskudd

Tilskudd fra Stavanger kommune Spellemannsdagene	0	500 000
Statstilskudd gaveforsterkning	381 250	0
Tilskudd fra Stavanger kommune	7 500 000	8 000 000
Tilskudd fra Rogaland Fylkeskommune Big Bang	0	40 000

Tallene er ikke akkumulerte.

Note 5 - Ansatte, godtgjørelser m.v.

Det er registrert følgende lønnskostnader for selskapet de siste to år:

	R-2016	R-2015
Lønninger	16 691 515	17 190 324
Arbeidsgiveravgift	2 768 562	3 118 263
Pensjonskostnader, jfr note 18.	2 441 048	3 867 057
Andre ytelser	294 420	322 620
Sum lønnskostnader	22 195 545	24 498 264
Fordeling lønnskostnader		
Lønnskostnader driftsavdeling	22 195 545	24 108 850
Byggeadministrasjonstjenester, jft. note 1	0	389 414
Sum fordeling lønnskostnader	22 195 545	24 498 264

Antall årsverk per 31.12.	21	23
---------------------------	----	----

Årslønn til daglig leder er kr 1 227 782. I tillegg tilknyttet en ytelsesbasert kollektiv pensjonsforsikring i KLP.

Totalt styrehonorar er kr 340 000 herav kr 60 000 til styreleder.

Det er for 2016 kostnadsført kr 147 731 til revisjon. Honoraret gjelder i sin helhet ordinær revisjon.

Note 6 - Annen driftskostnad

Annen driftskostnad	R-2016	R-2015
Kostnad lokaler	4 651 791	4 692 727
Leie maskiner, inventar og lignende	1 040	9 985
Verktøy, inventar og driftsmateriale	18 114 715	20 400 370
Reparasjon og vedlikehold	3 538 444	4 333 887
Kjøpte tjenester	10 299 438	12 096 035
Kontorkostnad	501 393	386 442
Telefon, porto og lignende	166 002	213 537
Kostnad og godtgjørelse for reiser, diett, bil og lignende	529 000	400 716
Salgs- og reklamekostnader	5 460 708	4 796 841
Annen kostnad	2 470 878	6 290 818
Sum annen driftskostnad prosjektavdeling	45 733 409	53 621 358

Note 7 - Rentekostnader

	R-2016	R-2015
Renter som dekkes av Rogaland Fylkeskommune og Stavanger kommune:		
Renter lån, bygg	13 059 062	8 131 554
Andre renter		
Renter lån KBN (likviditetslån)		4 593 131
Andre renter driftsorganisasjonen	1 830 597	86 101
Sum andre renter	1 830 597	4 679 232
Rentekostnader	14 889 659	12 810 786

Note 8 - Kundefordringer og andre fordringer

Selskapets kundefordringer er vurdert til pålydende.

Det er ingen kundefordringer som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Kundefordringer	R-2016	R-2015
Private	3 013 797	3 545 193
Nærstående parter	56 966	160 134
Sum kundefordringer	3 070 763	3 705 327
Andre fordringer		
Refusjon sykepenger	0	7 533
Momskompensasjon	1 450 305	3 375 835
Andre periodiseringer	5 179 330	2 733 443
Sum andre fordringer	6 629 635	6 116 811
Fordring lån eierkommuner		
Fordring lån Stavanger kommune	511 247 394	380 000 000
Fordring lån Rogaland fylkeskommune	59 596 299	61 901 531
Fordring Skatt Vest		211 789 905
Momskompensasjon		-211 789 905
Sum	570 843 693	441 901 531
Sum fordringer	580 544 091	451 723 668

Note 9 - Bankinnskudd

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekksmidler med kr 828 284. Skyldig skattetrekk er kr 828 304.

Note 10 - Egenkapital

Spesifikasjon egenkapital	Annen innsk. EK	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.2016	1 111 437	49 385 261	50 496 698
Årets resultat		5 846 216	5 846 216
Estimatavvik pensjon		- 5 800 156	-5 800 156
Egenkapital 31.12.2016	1 111 437	49 431 321	50 542 758

Selskapet har selskapskapital på kr 100 000 fordelt på kr 89 000 for Stavanger Kommune og kr 11 000 for Rogaland Fylkeskommune.

Note 11 - Pensjonskostnader, - midler og -forpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har etablert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i loven.

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter samtlige ansatte. Pensjonsordningene er organisert gjennom en kollektiv pensjonsforsikring. Ordningen gir rett til en definert fremtidig ytelse. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringselskap.

Som en del av den årlige pensjonsutgiften er det i år innbetalt reguleringspremie med kr 789 958.

Kollektiv pensjonsordning:	R-2016	
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 459 976	
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	1 051 725	
Avkastning på pensjonsmidler	- 907 153	
Resultatført estimatendring/-avvik		
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	140 751	
Netto pensjonskostnad	2 745 299	
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	387 087	
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	0	
Resultatført planendring	0	
Resultatført pensjonskostnad	0	
Aga av resultatført pensjonskostnad	0	
Resultatført pensjonskostnad	3 132 386	
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	11 060 632	
Ikke resultatført estimatendring/-avvik	0	
Ikke resultatført planendring	0	
Pensjonsforpliktelser	11 060 632	
Arbeidsgiveravgift av pensjonsforpliktelser	1 559 549	
Pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	12 620 181	

Økonomiske forutsetninger:	31.12.2016	31.12.2015
Diskonteringsrente	2,60 %	2,50 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsøkning	1,48 %	1,48 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,60 %	3,30 %

Forutsetninger som normalt benyttes innen forsikring er lagt inn som aktuarmessige forutsetninger ved beregningen av selskapets pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2016. Påløpte estimatendringer er ført mot egenkapitalen.

Årets netto pensjonskostnad fremkommer på følgende måte:	
Endring i balanseførte pensjonsforpliktelser	155 617
Årets pensjonspremie	2 976 769
	<u>3 132 386</u>

Note 12 - Gjeld til kredittinstitusjoner

Selskapet hadde per 31.12.2016 gjeld til kredittinstitusjoner på kr 331 938 875 som forfaller mer enn 5 år frem i tid.

Avdrag som dekkes av Rogaland Fylkeskommune og Stavanger kommune:

	Totalt	Før 2022	Fra 2022
Lån 1 i Kommunalbanken	59 596 299	9 962 656	49 633 643
Lån 2 i Kommunalbanken	175 000 000	50 000 000	125 000 000
Lån 3 i Kommunalbanken	345 346 670	133 533 300	211 813 370
Lån KLP	185 000 000	50 000 000	135 000 000
Sum	764 942 969	243 495 956	521 447 013

Note 13 - Utsatt inntektsføring

Selskapet har utsatt inntektsføring som vil bli inntektsført i takt med levering av motytelser:

2290	R-2016	R-2015
Sponsorer, bygg	12 278 320	13 761 653
Sum	12 278 320	13 761 653

Alle tall er akkumulerte.

Selskapet har utsatt inntektsføring som vil bli inntektsført i takt med avskrivningen av bygget:

2291	R-2016	R-2015
Bidrag private	146 676	146 676
Stolsalg bedrift	2 829 750	2 829 750
Stolsalg privat	1 353 000	1 353 000
Stavanger Kommune	600 000 000	600 000 000
Rogaland Fylkeskommune	75 000 000	75 000 000
Kultur og kirkedep.	164 500 000	164 500 000
Stat	74 000 000	74 000 000
Donasjon	33 500 000	33 500 000
Renter sponsorer	2 282 734	2 282 734
Renter tilskudd, donasjoner og bidrag	49 497 681	49 497 681
Bruk av midler	-78 225 000	-78 225 000
Inntektsføring utsatt inntektsføring	50 102 214	-78 309 958
Sum	974 987 055	846 574 883

Alle tall er akkumulerte.

Selskapet har utsatt inntektsføring som vil bli inntektsført i takt med avskrivningen av flygel:

2292	R-2016	R-2015
Flygel	2 229 840	2 466 504
Sum	2 229 840	2 466 504

Selskapet har utsatt inntektsføring tilhørende avskrivninger, overført fra Stiftelsen Stavanger Konserthus:

2293	R-2016	R-2015
Driftsorganisasjonen	140 726	374 770
Sum	140 726	374 770

Alle tall er akkumulerte.

2295	R-2016	R-2015
Driftsorganisasjonen - utviklingsmidler ikke inntektsført	6 871 849	6 871 849
Sum	6 871 849	6 871 849

2296	R-2016	R-2015
Spillebord	1 183 195	0
Sum	1 183 195	0
TOTALT	997 690 985	870 049 658

Note 14 - Annen kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld	R-2016	R-2015
Private	9 730 307	7 237 380
Nærstående parter	5 029	70 878
Sum leverandørgjeld	9 735 336	7 308 258
Eksterne billettinntekter	R-2016	R-2015
Eksterne billettinntekter	16 000 984	14 154 283
Skyldige offentlige avgifter	R-2016	R-2015
Forskuddstrekk	828 304	893 811
MVA	555 687	
MVA - skyldig skatteetaten oppgjør bygg	19 990 233	
Arbeidsgiveravgift	729 121	673 901
Sum skyldige offentlige avgifter	22 103 345	1 567 712
Annen kortsiktig gjeld	R-2016	R-2015
Påløpte feriepenger	1 873 946	1 922 669
Påløpt avgift av feriepenger	265 718	272 400
Andre kostnader	6 383 367	4 116 856
Annen kortsiktig gjeld	8 523 031	6 311 925
Sum kortsiktig gjeld	56 362 696	29 342 178

Note 15 - Annen driftsinntekt

	R-2016	R-2015
Annen driftsinntekter	20 148 839	20 677 633
Herav:		
Refusjon utlegg andre arrangement	6 515 592	10 951 946
Billettinntekter	11 521 716	6 950 003
Annen inntekt	2 111 531	2 775 684

Note 16 - Spesifikasjon av varige driftsmidler

Prosjektavdeling	Konserthus	Flygel	Inventar	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	1 077 229 954	3 550 000	1 381 241	1 082 161 195
Årets tilgang	57 351 204			57 351 204
Akkumulerte avskrivninger	- 117 841 288	- 1 320 160	-1 381 204	-120 542 652
Bokført verdi 31.12.	1 016 739 870	2 229 840	37	1 018 969 747

Årets avskrivninger 28 961 419 236 664 0 29 198 083

Driftsavdeling	Sceneombygging	Flygel	Inventar	Ikke avskr.	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	2 966 502	603 750	846 369	102 550	4 519 171
Akkumulerte avskrivninger	- 928 801	-394 494	-845 278	0	-2 168 573
Bokført verdi 31.12.	2 037 701	209 256	1 091	102 550	2 350 598

Årets avskrivninger 135 840 67 872 98 544 302 256

Tallene merket "bokført verdi" er akkumulerte

Totalt bokført verdi 31.12. 1 021 320 345
Total avskrivning 29 500 339

*Herav:

Oppføring Stavanger konserthus 1 016 739 870
Driftsløsøre, inventar, verktøy, 4 580 475
kontormaskiner og lignende

Til representantskapet i:
Stavanger konserthus IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjon av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stavanger konserthus IKS som viser et overskudd på kr 5 846 216. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av den finansielle stillingen til Stavanger konserthus IKS per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i foretakets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggbestemmelser i kommuneloven, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskap og god regnskapsskikk i Norge.

Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «*Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 29.05.2017
Rogaland Revisjon IKS

Cicel T. Aarrestad
Revisjonsdirektør/
Statsautorisert revisor

Stavanger konserthus IKS

Saksfremlegg

REFERANSE
PHN

DATO
15.05.2017

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:
Styret Stavanger konserthus IKS	3 /17	29.05.2017

RESULTATRAPPORT, 1. KVARTAL 2017

Forslag til vedtak:

- 1. Resultatrapport for 1. kvartal 2017 godkjennes.*

RESULTATRAPPORT, 1. KVARTAL 2017

Hva saken gjelder

Rapporten gir en kortfattet oversikt over oppnådde resultater pr. 1. kvartal 2017. Selskapets virksomhet omfatter driften av konserthusene i Bjergsted, det vil si nytt konserthus og Kuppelhallen. Fra og med 1. januar 2017 er det tekniske driftsansvaret for Stavanger kulturskole overført til Stavanger kommune.

Aktivitetsnivå og besøk

Det samlede aktivitetsnivået har i 1. kvartal vært økende. Pr. 31. mars er det avviklet i alt 99 arrangementer, som er en økning på ca. 20% sammenlignet med samme periode i 2016. I tillegg kommer rigg- og øvingsaktivitet.

Besøksutviklingen i første kvartal har også vært positiv. Samlet besøk lå pr. 31. mars på 56 197, som er 5% høyere enn på samme tidspunkt foregående år. Det er verd å merke seg at denne økningen kommer til tross for at man i 2017 ikke har hatt det store utendørsarrangementet Vinterlyd, som i 2016 løftet besøket i 1. kvartal. Tilfeldig besøk i huset og besøk i Spiseriet registreres ikke.

For året som helhet forventes fortsatt positiv besøksutvikling. Næringslivets bruk av huset er voksende, men er fortsatt lavere enn i rekordåret 2015. Konsertaktiviteten er økende. For året som helhet forventes at det samlede besøket blir høyere enn i 2016, da besøkstallet lå på 235 324.

Sammenlignet med foregående år er det kun små sjangermessige forskyvninger. Publikumsbesøk og antall arrangementer fordeler seg pr 31.03.17 seg som følger:

<i>Sjanger</i>	<i>besøk</i>	<i>ant. arr.</i>
Kunstmusikk	22 731	30
Rytmask	13 174	21
Show, teater	8 217	10
Korps, kor, ol.	4 962	3
Musikkteater	3 467	4
Dans	1 871	3
Møter og div. arr.	1 775	28
Sum	56 197	99

Av disse utgjorde målgruppen Barn og familie 8 667 besøkende, fordelt på 14 forestillinger.

Innenfor kunstmusikkfeltet har det i 1. kvartal 2017 vært en økning i antall konserter og en besøksvekst på ca 17 %, sammenlignet med 1. kvartal 2016. Dette skyldes blant annet flere godt besøkte konserter hos SSO, fullsatt sal under Orgelets ønskekonsert og at Opera Rogaland hadde stor suksess med sin første egenproduksjon i Stavanger konserthus. Operagallaen 25. mars ble produsert av Opera Rogaland i samarbeid med Stavanger konserthus, Sandnes kulturhus og universitetet i Stavanger, under kunstnerisk ledelse av Elisabeth Norberg-Schultz.

Det klassiske tilbudet ivaretas i all hovedsak av SSO, men konserthuset arrangerer i egen regi en serie mindre konserter med lokale utøvere, ensemblet 1B1 og enkelte større konserter. I tillegg arrangerer konserthuset hovedtyngden av orgelprogrammet, som er omfattende, nyskapende og internasjonalt. Samarbeidet med 1B1 er foreløpig lagt på is, da ensemblet har innskrenket sin virksomhet av økonomiske grunner. Vi tar sikte på å gjenoppta samarbeidet så snart ensembles situasjon er normalisert.

Serien Barnas konserthus er videreført med støtte fra Inge Steensalnds stiftelse og har også i 2017 gitt gode resultater. Planleggingen av musikkfestivalen Big Bang for barn gjennomføres, som tidligere år, i samarbeid med 10 andre europeiske konserthus i Big Bang-nettverket. Prosjektet støttes av EU, Rogaland fylkeskommune og den kulturelle skolesekken i Stavanger. I år er Stavanger konserthus også vertskap for Big Bangs internasjonale fagseminar.

For det rytmiske feltet gir bortfallet av det store utendørsarrangementet Vinterlyd lavere besøkstall, men for innendørsarrangementene innen rock og elektronika er utviklingen stabil. Konserthuset er selv arrangør for en betydelig andel av de større konsertene i denne sjangeren. Innen Jazz har aktiviteten også økt, som følge av et tettere samarbeid med Maijazz og Stavanger Jazzforum. Antall jazzkonserter vil øke betydelig både under Maijazz 2017 og i festivalens jubileumsår 2018. I løpet av 1. kvartal er det innledet et samarbeid med Utopia-festivalen om gjennomføring av 2 store utendørsarrangementer på sensommeren 2017. Den årlige utendørskonserteren fra VG-lista vil imidlertid ikke komme til Stavanger i 2017.

Stavanger konserthus samarbeider med RAS (Regional Arena for Samtidsdans) og har våren 2017 holdt et høyt nivå innen dans, med forestillinger fra Carte Blanche og Anderson Dance & Scottish Ensemble. Senere i år planlegges også forestillinger med den Nasjonalballetten og Les Ballets C de la B, Alain Platel (Belgia).

Økonomisk utvikling

Driftsregnskapet pr. 30.03.2017 viser et driftsresultat for perioden på kr - 205 347, som er kr 106 000 bedre enn budsjettert resultatmål for perioden. Samlet omsetning ligger på kr. 14,9 mill, som er 0,4 mill. over inntektsmålet for perioden.

Prognosen for året som helhet viser et forventet resultat på kr 1,1 mill., som er ca. 1. mill. bedre enn vedtatt årsbudsjett. I årsprognosen er det innarbeidet oppdaterte inntektsforutsetninger, basert på faktisk booking, og videreført kostnadskutt i samsvar med vedtatt budsjett.

Inntektsposten «refusjon utlegg andre» viser refusjon av utlegg som konserthuset har på vegne av eksterne arrangører. Posten er en motpost til «Utlegg arrangement andre» på utgiftssiden. Budsjettet forutsetter at disse postene er like og dermed ikke gir utslag på bunnlinsen. I regnskapet fremkommer et positivt avvik på kr. 408 696, som indikerer at konserthuset i 1. kvartal har greid å opprettholde en effektiviseringsgevinst i arrangementsavviklingen, samt forbedret margin på utleie av utstyr.

Avviket på kostnadsposten «Annonser, reklame, trykksaker» har sammenheng med økt distribusjon av programheftet og produksjon av reklamefilm. Øvrige avvik er mindre periodiseringsavvik som ikke kommenteres nærmere. Kostnadspostene knyttet til vedlikehold av bygg og utstyr er i samsvar med budsjett.

Regnskap pr. 1.kvartal, med revidert prognose for året som helhet, følger vedlagt.

Mva-kompensasjon

I tråd med bystyrets vedtak i sak om «kompensasjons- og fradragsrett for inngående mva. ved oppføring av nytt konserthus i Stavanger» av 14.05.2012 (sak 42/12), har Stavanger konserthus IKS mottatt full mva-refusjon for driften og de bygningsmessige investeringene. Det har vært knyttet usikkerhet til denne posten og selskapet har siden 2007 arbeidet aktivt overfor skattemyndighetene for å få avklart spørsmålet.

Skatt vest fattet den 10. november 2015 vedtak om at Konserthuset måtte tilbakebetale tidligere utbetalt momskompensasjon med kr 256 878 528 for perioden 2008 – 2013. Samtidig ble det innrømmet fradrag for inngående avgift med kr 42 433 488 vedrørende anskaffelser som relaterte seg til Konserthusets avgiftspliktige virksomhet med utleie til restaurant, butikk, reklamevirksomhet mv. Netto etterberegnet merverdiavgift utgjorde derfor kr 214 445 040. Etter klage, fattet direktoratet 5. juni 2016 vedtak om å minke etterberegningen med kr 175 612 129. Staten har tilbakebetalt beløpet på kr 175 612 129, og det er i tillegg innrømmet til gode renter med kr 3 005 862.

Stavanger konserthus har i brev av 6. september 2016 argumentert for at ledig tid i huset skal regnes som kompensasjonsberettiget tid. SKD har i løpet av 1. kvartal 2017 avvist dette og peker i brev av 22. februar 2017 på at det i direktoratets vedtak av 5. juni 2016 var gjort en beregningsfeil, ved at direktoratet tidligere ikke hadde tatt hensyn til at SSOs faste leiearealer. Basert på beregning med prisfaktor, vil dette medføre at minkingsbeløpet reduseres med kr 19 990 233. Det er fortsatt knyttet usikkerhet til om skattemyndighetene vil akseptere beregning med prisfaktor, det vil si at det tas hensyn til at de enkelte leiearealene har ulik investeringskostnad pr. kvadratmeter. SKD gjør i brev av 22. februar 2017 oppmerksom på at beregning uten prisfaktor kan føre til at minkingsbeløpet reduseres med kr 41 392 845. Brev fra SKD av 22. februar 2017 følger vedlagt.

Med SKDs vedtak av 5. juni 2016 har norske kultur- og konserthus fått kompensasjonsrett for egne arrangementer som ikke anses som økonomisk aktivitet. Dette vil typisk være arrangementer som har et kulturelt formål og hvor artistens virke er begrenset til et lokalt eller regionalt marked. Motsetningsvis vil det ikke foreligge rett til kompensasjon for arrangementer som anses som økonomisk aktivitet – typisk konserter med artister som opererer i et nasjonalt eller internasjonalt marked. Stavanger konserthus foretar nå en gjennomgang for perioden 2014 – 2016 og er i dialog med Skattedirektoratet for å avklare nærmere hvor grensen går ved de ulike typer arrangement.

Vurderingen av hvilke arrangement som skal anses som økonomisk aktivitet og ikke-økonomisk aktivitet vil ofte være utpreget skjønnsmessig, og avgiftsmyndighetenes praksis til nå har vært uklar. Eksempelvis ble en konsert i 2013 hvor Jonas Alaska spilte alene i Kilden i Kristiansand vurdert som økonomisk aktivitet, mens en konsert hvor han spilte sammen med artisten Thom Hell samme år ikke ble ansett som økonomisk aktivitet og ga rett til kompensasjon for merverdiavgift.

Etterberegningssakene i Kristiansand og Stavanger viser at avgiftsregimet for norske konsertarrangører er blitt svært komplisert. En rekke sentrale bransjeorganisasjoner, blant andre Norsk kulturhusnettverk og Norsk teater og orkesterforening, peker på at lovverket bør forenkles og har nå tatt til orde for at Staten bør utrede innføring av lavmoms (10%) på scenekunst- og konsertbilletter, for på den måten å sikre likebehandling og en forutsigbar momsrefusjon for både private og offentlige konsertarrangører.

Sponsorarbeid

Konserthuset har tre sponsorprogrammer som skal følges opp i budsjettperioden: Donatorer/sponsorer til byggeprosjektet, Konserthusalliansen og prosjektsponsorater. Av disse er det Konserthusalliansen og prosjektsponsoratene som bidrar økonomisk til konserthusets program. Konserthuset betjener i 2017 10 sponsoravtaler fordelt slik: Hovedsamarbeidspartner 5, samarbeidspartnere 4 og prosjektsponsor 1. I tillegg kommer to byggsponsorer som har

langsiktige rettigheter når det gjelder lokaler og billetter. Som følge av stramt sponsormarked er budsjettet for 2017 nedjustert til 5 mill. kroner. Budsjetterte inntekter for 2017 vil bli nådd. Det arbeides aktivt med å fornye 5 avtaler som utløper 31.12. 2017. Samtidig arbeides det med å få inn nye samarbeidspartnere.

Konserthuset har i 1. kvartal mottatt en donasjon på kr. 150 000 fra Stenslands stiftelse til finansiering av programserien Barnas konserthus. En har tidligere mottatt en donasjon fra Sparebankstiftelsen SR-Bank på kr 1 375 000 til nytt spillebord for orgelet. Det er søkt om gaveforsterkning.

Konserthuset legger stor vekt på å utvikle gode relasjoner til sine samarbeidspartnere og gjennomfører jevnlig spørreundersøkelser for å måle sponsorenes tilfredshet med de ulike tilbudene. Samarbeidet med næringslivet, både i form av sponsorater og i form av aktiv bruk av konserthuset som arena for næringslivsarrangementer, representerer en betydelig inntektskilde som er avgjørende for å finansiere konserthusets kulturprogram og øvrige drift.

Organisasjonen

Konserthuset har i løpet av 1. kvartal ansatt ny produksjonssjef. Knut Nøst tiltrådte stillingen 1. april. Nøst er utdannet musikk lærer fra Lærerhøyskolen i Bergen, studiotekniker fra Norsk lydskole og har EDB-fag fra Universitetet i Bergen. Han har mangeårig erfaring som prosjektleder og daglig leder i mediebransjen og er aktiv kordirigent og musiker.

I forbindelse med at Stavanger kommune har overtatt den tekniske driften av kulturskolen er 2 medarbeidere overført til Stavanger kommune.

Det har ellers ikke vært gjennomført organisasjonsmessige endringer i perioden.

HMS

Stavanger konserthus driver systematisk HMS-arbeid og har bedriftshelsetjeneste med årlig helsekontroll av alle medarbeidere. Det er i 1. kvartal 2017 registrert et sykefravær på 1,62%.

I løpet av første kvartal 2017 er det registrert åtte nye saker i konserthusets hms-avvikssystem. Fire av sakene gjelder forbedringer av rutiner knyttet til inn klima og renhold. En sak gjelder forbedring av ledelys i inngangene til Zetlitz. To av saker er personskader. Den første saken er en mindre kuttskade fra en ny dør som er montert i en mobil sidevegg langs amfiet i Zetlitz. Årsaken til skaden er utbedret. Personen som ble skadet var innleid fra en av våre faste leverandører av scenetekniske tjenester. Den andre personskaden gjelder en tekniker fra et gjestende dansekompani, som under innlast av eget utstyr mistet en flight-case på foten og måtte bringes til legevakt. Skaden forekom under håndtering av Carte Blanches eget utstyr, men ble

rapportert som hendelse hos oss, da det skjedde på vår lasterampe. Den siste hendelsen gjelder en ung gutt som besvimte på grunn av dehydrering under et større korarrangement i Kuppelhallen.

Utbedringene av rullestoltrasé og belysning i uteamfiet gjennomføres i uke 19 i regi av Stavanger kommune. Det pågår et omfattende arbeid med oppgradering av WiFi-dekningen, noe som er en forutsetning for effektivt samband og sikker arrangementsstyring. Det foretas i denne forbindelse også en gjennomgang av rutinene for radiokommunikasjonen mellom ulike personellgrupper.

Sør-vest politidistrikt har våren 2017 gjennomført en rekke beredskapsøvelser i konserthuset.

Per-Harald Nilsson
adm. direktør

Vedlegg: Resultatrapport 1. kvartal 2017
              Brev fra Skattedirektoratet av 22. februar 2017

Resultatrapport for Stavanger Konserthus, pr. 1.kvartal 2017

	Regnskap	Budsjett	Prognose	
	1. kvart. -17	1.kvart. -17	Budsjett 2017	2017
Leieinntekter, faste, SSO	5 411 360	5 371 800	21 487 201	21 487 201
Leieinntekter, faste, andre	0	0	916 160	916 160
Leieinntekt, arrangement og drift	1 863 000	1 761 300	11 742 000	12 150 000
Bill.inntekter egne arr.	2 303 993	2 050 000	10 250 000	8 000 000
Bill.avgift	256 743	227 250	1 515 000	1 300 000
Utsatt inntektsføring - avskrivninger	0	0	234 044	234 044
Sponsorinntekter	3 380 100	3 400 000	5 000 000	5 580 000
Tilskudd fra kommune/fylkeskommune	0	0	7 000 000	7 000 000
Refusjon utlegg andre	1 608 696	1 200 000	8 000 000	8 000 000
Andre inntekter	38 208	427 088	2 458 350	2 458 350
Totale driftsinntekter	14 862 100	14 437 438	68 602 755	67 125 755
Lønnskostnader	5 752 032	5 659 662	22 946 748	22 614 362
Reiser, velferd, kurs m.m.	62 849	138 107	582 429	582 429
Annonser, reklame, trykksaker	1 155 445	794 375	3 177 500	3 477 500
Vedlikehold inventar og utstyr	658 651	656 629	2 689 246	3 699 246
Vedlikehold bygg	650 764	678 450	2 713 800	2 713 800
Kontorutgifter	629 718	571 158	2 397 008	2 327 208
Driftsutg. bygninger/utstyr	590 585	779 000	4 440 000	4 440 000
Utlegg arrangement andre	1 473 381	1 440 000	8 000 000	8 000 000
Arrangementskostnader egne	1 938 312	2 050 000	10 250 000	7 000 000
Kjøp av tjenester	2 303 924	1 933 975	10 662 768	10 652 193
Møter, repre., tilf.utgifter	53 196	86 375	425 500	425 500
Billetter Sponsoravtaler	140 255	200 000	800 000	800 000
Avskrivninger	0	0	389 000	420 000
Totale driftskostnader	15 409 112	14 987 732	69 473 999	67 152 238
Renteinntekter	353 020	250 000	1 000 000	1 200 000
Rentekostnader/gebyrer	11 355	11 250	45 000	45 000
Sum finansposter	341 665	238 750	955 000	1 155 000
Nettoresultat	-205 347	-311 544	83 756	1 128 517

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 150
4065 STAVANGER

KOPI

Skattedirektoratets vedtak 5. juli 2016 - anmodning om ytterligere minking - Stavanger konserthus IKS - org.nr. 989 887 823

- Vi viser til brev 6. september 2016 med vedlegg, hvor det på vegne av Stavanger Konserthus IKS anmodes om at Skattedirektoratets minking av skattekontorets etterberegning med kr 175 612 129 i vedtak 5. juli 2016 endres til kr 188 688 196, dvs en ytterligere minking med kr 13 056 067.

Det anføres at Skattedirektoratets fordeling av avgift mellom kompensasjonsberettigede egenarrangementer og egenarrangementer som utgjør økonomisk aktivitet (ikke kompensasjonsrett) er uriktig. Det vises videre til at det ved fordeling av de enkelte areal ikke er tatt hensyn til at oppføringskostnaden er ulik for de forskjellige areal, og at det ville vært korrekt å vekte de forskjellige arealene. Det anføres også at Skattedirektoratet har uteglemt arealer, samtidig som det pekes på at vedtaket ikke tar hensyn til antall utleietimer av salen Fartein Valen til Stavanger Symfoniorkester (SSO) eller utleie av øvingsrom til SSO. Til slutt bes det om en tilbakemelding på bagatellgrensen for justering, jf. kompensasjonsforskriften § 6 tredje ledd annet punktum.

Fordeling egenarrangementer

Vi oppfatter anførselen dithen at når det gjelder arrangementer som ikke gir rett til kompensasjon er det kun de faktiske timer arrangementet er stipulert til som skal telle med i den forholdsmessige beregningen. For de egenarrangementer som ikke utgjør økonomisk aktivitet, anføres det derimot at både de faktiske timer arrangementet er stipulert til og all den resterende tiden i døgnet hvor det ikke er aktivitet i konserthuset (betegnet av dere som ikke-bruk), skal telle med.

Det anføres at klager i møte med Skattedirektoratet fikk det inntrykk at direktoratet har forlatt sitt standpunkt i fellesskriv 24. mai 2013 og 21. mai 2015. Det vises også bl.a til at Skattedirektoratet i vedtaket til Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS (Kilden) kun har lagt til grunn de timene de ikke-kompensasjonsberettigede arrangementene faktisk var stipulert til ved beregning av hvorvidt bruken var ubetydelig, jf. kompensasjonsforskriften § 9. Det vises videre til at Skattedirektoratets standpunkt gir en utilsiktet skjevhet og ikke virker nøytralt etter sitt formål ved at kommunen oppnår lavere kompensasjon som følge av ikke-kompensasjonsberettiget egenarrangementer enn ikke-kompensasjonsberettiget utleie.

Når det gjelder å henføre inngående merverdiavgift til ulike egenarrangementer, er det etter Skattedirektoratets syn et selvsagt utgangspunkt at retten til kompensasjon må fastsettes på grunnlag av forholdet mellom tiden et lokale brukes til kompensasjonsberettiget og ikke-kompensasjonsberettiget egenaktivitet. (Her konsertarrangementer mv. av utelukkende kulturell art og andre arrangementer av også kommersiell art). Den tiden som av dere betegnes som ikke-bruk (altså de timene det ikke er aktivitet i huset), kan ikke mer logisk tilordnes den ene eller andre egenaktiviteten. En annen sak er at for lokaler som kun brukes til kompensasjonsberettiget formål, vil all tid tilordnes denne kompensasjonsberettigede egenaktiviteten. Vi kjenner oss ikke igjen i anførselen om at det i møte er blitt gitt inntrykk av at Skattedirektorat har forlatt sitt standpunkt i tidligere fellesskriv. Vi antar at eventuelle misforståelser her kan skyldes at man ikke har holdt fra hverandre situasjoner hvor det foreligger kun én bruk og der hvor det foreligger delt bruk av lokalene.

Spesielt for aktivitet som består i utleie (ikke rett til kompensasjon), har imidlertid Skattedirektoratet i nevnte fellesskriv lagt til grunn at man kun skal se hen til de timene lokalet kan anses utleid ved beregningen av den forholdsmessige retten til kompensasjon. Leie betyr at leietaker mot betaling får disponere lokalet for et begrenset tidsrom. De timer kulturhuset selv har opplyst er benyttet til utleie, er lagt til grunn i saken. Ut over disse timene har vi lagt til grunn at det kun foreligger egenbruk av lokalene. Det blir etter vårt syn feil å skulle forskjellsbehandle ulike typer egenarrangementer hvor alt annet er likt med hensyn til disponering av bygget for å likebehandle en type egenarrangementer med tidsbegrenset overlatelse av bygget til andre, slik det legges opp til fra deres side. Utleie og egenarrangementer er også to forskjellige virksomheter/ulike former for omsetning, og derav ikke sammenligbare. Utleier av konsertlokaler skal tjene penger på selve lokalene (leiebeløp), mens konsertarrangør skal tjene penger på konsertarrangementet hvor både utgifter til lokalet og artister inngår. Prinsipielt sett har utleier og konsertarrangør derfor både ulik kostnadsbase og inntektsbase. Etter vårt syn snur man derfor problemstillingen på hodet ved å ville likestille utleietilfeller og egenarrangementer uten rett til kompensasjon. Man skaper da i så fall manglende sammenheng i avgiftsbehandlingen av virksomheters egenaktiviteter. Det er et grunnleggende aspekt ved tolking av merverdiavgiftsloven at avgiftssubjekter som driver delt virksomhet ikke kan tilordne mer av den delen som kan henføres til ikke avgiftspliktig aktivitet enn under avgiftspliktig bruk enn hva den avgiftspliktige bruken skulle tilsi. Fordelingsprinsippet vi her har lagt til grunn, er sammenfallende med det som alltid har gjeldt i den alminnelige avgiftsretten. I motsatt fall ville man subsidiert ikke-avgiftsbelagt virksomhet og derav skape konkurransevridninger mot andre som kun driver samme type virksomhet utenfor merverdiavgiftsloven. Tilsvarende er det også etter kompensasjonsloven. Man kan ikke tilordne ikke-kompensasjonsberettigede egenarrangementer mindre timer enn hva man ellers tilordner kompensasjonsberettigede egenarrangementer, og derav i realiteten gi kompensasjon for ikke-kompensasjonsberettiget virksomhet. Det skaper konkurransevridninger i strid med formålet bak kompensasjonslovens § 4 annet ledd nr. 4 å gi kommuner/fylkeskommuner kompensasjon for eksempelvis kommersielle konserter hvor det også foreligger private tilbud.

Alternativet ville etter vårt syn kun vært å tilordne utleieaktiviteten flere timer enn hva utleieavtalene etter konserthusets egne opplysninger innebærer, hvilket ville gitt betydelig mindre kompensasjon. Vi har her ikke gått nærmere inn i realiteten i konserthusets opplysninger, og sett på

om leietaker egentlig disponerer/båndlegger arealene for flere timer enn hva som er oppgitt. Dersom eksempelvis et konsertlokale er rigget for leietakers konsert/forestilling flere dager på rad, disponerer/båndlegger i realiteten leietaker også lokalet hele perioden fram til nedrigging og lokalet igjen kan benyttes til konserthusets egenaktiviteter. Tilsvarende hvis enkeltstående utleiearrangementer i realiteten stenger for all egenbruk i løpet av døgnet. Da blir det tilfeldig/uriktig å stipulere utleie på timebasis fremfor døgnbasis. Imidlertid rokker ikke dette på prinsippene om fordeling slik Skattedirektoratet har skissert i fellesskriv, hvor antall utleietimer forutsettes å reelt reflektere utleiebruken. Både ved fordeling mellom egenarrangementer og utleie er det bruken i de ulike virksomheter som er avgjørende for avgiftsbehandlingen.

Når det gjelder deres henvisning til Skattedirektoratets beregning av ubetydelighetsregelen for konsertsalen i klagesaken til Kilden, ser vi at prosentsatsen vi har oppgitt på den ikke-kompensasjonsberettigede bruken er for lav i forhold til den metode vi har benyttet ved fordeling mellom ulike egenaktiviteter. Riktig prosentsats skal i vedtaket være 14,1. Feilen har ikke innvirket på vedtaket siden de timer vi har lagt til grunn i vedtaket uansett medførte at denne bruken ikke kunne anses som ubetydelig.

Skattedirektoratet kan etter dette ikke se at den merverdiavgift på bygget som er tilordnet økonomisk aktivitet i vårt vedtak 5. juli 2016, kr 29 911 747 bygger på uriktig rettsanvendelse.

Vekting av areal mv.

Det anføres at Skattedirektoratet ikke har hensyntatt at oppføringskostnadene varierer svært mye for de enkelte arealene. Det vises eksempelvis til at orkestersalen Fartein Valen går over flere etasjer. Det opplyses at konserthuset i samarbeid med revisor har foretatt en vekting av areal. I deres vedlegg er det lagt til grunn at orkestersalen og flerbrukssalen har prisfaktor 4, Mesanin 3, VIP 1, Foaje i underkant av 2 og øvrige areale under 1. Det gjøres gjeldende at eksempelvis Fartein Valen er betydelig dyrere å oppføre enn kontorene for administrasjon i sjettede etasje. Samtidig anføres det at Skattedirektoratet kun har fordelt merverdiavgiften på fem lokaler som til sammen utgjør 9 101 kvm, mens hele bygget utgjør 21 863 kvm, og at vår beregning derfor ikke tar hensyn til øvrige lokaler, som kontorer, øvingsrom med videre.

Som det fremgår i Skattedirektoratets vedtak 5. juli 2016 side 7 har vi tatt utgangspunkt i tilbakeført merverdiavgift på bygget, fratrukket innrømmet fradrag. Beløpet, kr 214 445 040 er altså merverdiavgift på hele bygget. Dette beløp er det samme som fremgår i deres eget vedlegg med oversikt over sum merverdiavgift på alle areal i hele bygget hvor fordeling er foretatt etter vekting av de enkelte areal på grunnlag av prisfaktor.

Skattedirektoratet har slik saken var fremlagt valgt å fordele det totale merverdiavgiftsbeløp for hele bygget, inklusiv administrative kontorer, øvingsrom mv. forholdsmessig til orkestersal, flerbrukssal, mesanin, VIP og foaje etter størrelsen på disse fem arealene seg imellom. Dette er arealer som enten var utleid eller hvor det er avholdt egenarrangementer. Dette innebærer eksempelvis at

merverdiavgift på arealer som øvingsrom, kontorer mv. delvis er tilordnet Fartein Valen. Det er derfor ikke slik at en eventuell endring til gunst kan begrunnes med at avgiftsbeløp ikke er tilordnet fellesarealer hvor det foreligger forholdsmessig rett til kompensasjon, fordi det er altså gjort.

Skattedirektoratet antar at isolert sett vil en vekting av areal, hvor orkestersalen og flerbrukssalen blir tillagt økte kostnader, være til konserthusets ugunst siden det er for disse areal vi har lagt til grunn delvis ikke-kompensasjonsberettiget virksomhet. Som vi kommer tilbake til nedenfor vil, så vidt vi kan se, effekten av prisfaktor derimot kunne være til gunst for konserthuset ved ny beregning av kompensasjonskrav når utleie til SSO tas med i regnestykket, uten at dette innebærer at konserthuset nå totalt sett kommer bedre ut enn i forhold til vårt opprinnelige vedtak.

Til deres opplysninger om utleie til SSO vil vi bemerke at vi under vår saksbehandling i samråd med dere delte bruken inn i de fem salene/arealene, og det var på disse arealene vi fikk listet opp utleiebruk, herunder til SSO og egenarrangementer i egne møter og oversendte dokumenter. Det er derfor disse opplysninger vi har bygd på i vårt vedtak. At konserthuset har leid ut Fartein Valen ytterligere 720 timer til SSO samt at SSO har leid øvingslokaler ble derfor uriktig ikke med i vårt regnestykke. Opplysninger om de samlede arealer på side 3/4 i skattekontorets vedtak som dere viser til gir ikke noen oversikt over *utleiebruk*.

I deres vedlegg hvor Konserthusets krav om ytterligere kompensasjon er beregnet, tas det utgangspunkt i en vekting av areal. Samtidig er den tid betegnet som ikke bruk tilordnet i sin helhet de egenarrangementer som gir grunnlag for kompensasjon, og ikke de egenarrangementene som kan anses for kommersielle (ikke-kompensasjonsberettigede). Det er videre hensyntatt utleie til SSO. I Deres regnestykke har konserthuset krav på kompensasjon med kr 188 668 196. Dvs. at kompensasjon skal økes med kr 13 056 067 i forhold til vårt vedtak (kr 175 612 129).

Skattedirektoratet fastholder at den tid som dere betegner som ikke-bruk må tilordnes forholdsmessig mellom de kompensasjonsberettigede og ikke-kompensasjonsberettigede egenarrangementer, jf. våre merknader ovenfor. Vi ser imidlertid at en prisfaktor for de enkelte areal kan gi et mer dekkende kostnadsbilde av de ulike arealene i konserthuset. Vi antar f.eks. at en sal i utgangspunktet kan være billigere per kvm enn enkeltkontorer som hver for seg må ha egne installasjoner. Vi antar imidlertid at deres vekting av areal innebærer at særlig orkestersal og flerbrukssal har særskilte tekniske løsninger og utforminger mv. som gjør at de totalt sett må tilordnes forholdsmessig en større andel av merverdiavgiften på bygget enn arealer til kontorer. Vi legger til grunn at vektingen er utarbeidet på grunnlag av et byggeregnskap. Vi antar likevel at det også må foreligge en viss usikkerhet rundt deres egen metode med vekting av de forskjellige areal basert på prisfaktor. Blant annet vektes det med runde tall på de største saler.

Med utgangspunkt i deres egne tall og prisfaktor har vi foretatt nye beregninger av hva konserthuset i så fall ville ha krav på av kompensasjon. Se vedlegg.

Hensyntatt prisfaktor og utleie til SSO viser våre beregninger at konserthuset skulle hatt utbetalt kompensasjon med kr 155 621 896. Se vedlegg pkt. I. Differansen til vårt vedtak innebærer at vi har innvilget kr 19 990 233 for mye i kompensasjon.

Dersom vi skal følge vår metode slik som i vedtaket (altå uten prisfaktor), men korrigere for utleie til SSO, skulle konserthuset hatt utbetalt kr 134 219 284. Se vedlegg pkt. II. Sett i forhold til denne metoden har vi altså utbetalt kr 41 392 845 for mye i kompensasjon. Betydningen av prisfaktor i regnestykket blir derfor differansen mellom kr 155 621 896 og kr 134 392 845, dvs. kr 21 229 051. Når man tar inn nye opplysninger om utleie til SSO, vil altså prisfaktor være til fordel for konserthuset når man sammenligner med vår metode, men regnestykket viser at selv med deres prisfaktor kommer konserthuset dårligere ut enn hva vi har innrømmet i vedtaket. Prisfaktor veier m.a.o. opp for omtrent halvparten av den negative effekt ny beregning om utleie til SSO har for konserthuset.

Dersom vi derimot sammenligner vårt vedtak med et regnestykke hvor vi tar inn prisfaktor uten at vi tar hensyn til nye opplysninger om utleie til SSO (som det altså heller ikke er tatt høyde for i vårt vedtak), ser vi at konserthuset skulle hatt kr 169 328 254 i kompensasjon. Se vårt vedlegg pkt. III. Utrekning etter prisfaktor blir da sett i forhold til vårt vedtak altså til ulempe for konserthuset.

Skattedirektoratet kan etter dette ikke se at det er rettslig grunnlag for krav om ytterligere kompensasjon med kr 13 056 067.

Vedrørende opplysninger om utleie til SSO, har vi merket oss at dere erkjenner at disse kunne ha kommet klarere frem i korrespondansen med Skattedirektoratet forut for vedtaket. I tråd med dette har dere lagt inn utleie i de nye beregninger dere har fremsatt, og som vi derfor legger til grunn at samtidig også inngår i regnskapet for deres egen avgiftsbehandling.

Justeringsreglene; bagatellgrensen

Dere viser til at de enkelte arealene i konserthuset stadig er gjenstand for vekselbruk mellom kompensasjonsberettigede og ikke-kompensasjonsberettigede egenarrangementer, og at det oppstår spørsmål om hvordan bagatellgrensen på 10 prosentpoeng skal forstås, jf. kompensasjonsforskriften § 6 tredje ledd tredje punktum. Konserthuset legger til grunn at de enkelte salene må vurderes isolert, jf. Finansdepartementets fortolkningsuttalelse 16. november 2007 til justeringsreglene i merverdiavgiftsloven (1969), hvor det eksemplifiseres med at hvert utleieareal i et kjøpesenter skal vurderes isolert for seg ved anvendelsen av bagatellgrensen.

Det opplyses at foreløpige beregninger viser at konserthuset bikker bagatellgrensen på 10 prosentpoeng dersom Skattedirektoratets fordeling av det som betegnes fra konserthuset som ikke-bruken skal legges til grunn. Det anføres i den sammenheng at det ikke kan være riktig at ikke-bruken skal gi slik begrensning i retten til kompensasjon. Vi er noe usikre på hva som menes, men vi oppfatter konserthuset dithen at ved praktiseringen av justeringsreglene skal de timer som er

betegnet som ikke-bruk tilordnes de faktiske stipulerte timer til egenarrangementer som gir rett til kompensasjon.

Skattedirektoratet legger til grunn at Finansdepartementets fortolkningsuttalelse om at de enkelte utleieareal må vurderes isolert ved fortolkningen av bagatellgrensen også gjelder for justeringsreglene i kompensasjonsloven og tilhørende forskrift. Dette må følge allerede av at et bygg ikke anses som en fellesanskaffelse i seg selv. Bruken av de enkelte areal i et bygg må vurderes for seg om hvorvidt de er til bruk i avgiftspliktig virksomhet, kompensasjonsberettiget virksomhet, annen virksomhet eller om de kan anses anskaffet under ett til ulike typer bruk.

Justeringsreglene skal etter sitt formål fange opp endringer i bruken av en kapitalvare i justeringsperioden. Man må da ta utgangspunkt i hvilken fradragsrett eller justeringsrett som forelå ved justeringsperiodens begynnelse, og deretter årlig i justeringsperioden måle hvorvidt kapitalvaren skal justeres. De prinsipper som Skattedirektoratet har lagt til grunn ved fordeling av bruk mellom kompensasjonsberettigede egenarrangementer og ikke-kompensasjonsberettigede egenarrangementer, jf. ovenfor må klarligvis være de samme i hele justeringsperioden som ved justeringsperiodens start.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Trond Skarbøvik
fung seksjonssjef
Rettsavdelingen, avgift
Skattedirektoratet

John Eriksen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

D)

Beregning av rett til kompensasjon med klagers forutsetninger om prisfaktor mv. og de nye opplysningene om utleie, men med vår rettsforståelse av hva som er riktig måte å beregne forholdsmessig kompensasjon mellom egenarrangementer som er økonomisk aktivitet (ikke rett til kompensasjon) og øvrige egenarrangementer (rett til kompensasjon) og utleie:

1) Fordeling orkestersal (Fartein Valen):

Beløp til fordeling: 53 197 755

Utleie (ikke komp.ber): $679/8\ 760 \times 53\ 197\ 755 = 4\ 123\ 433$

Øvrig SSO (ikke komp.ber): $720/8\ 760 \times 53\ 197\ 755 = 4\ 372\ 418$

Egenarrangement øk. aktivitet (ikke komp.ber): $48/273 \times 44\ 701\ 904 = 7\ 859\ 675$

Komp.berettiget: $53\ 197\ 755 - 4\ 123\ 433 - 4\ 372\ 418 - 7\ 859\ 675 = \underline{36\ 842\ 229}$

2) Fordeling flerbrukssal (Zetlitz):

Beløp til fordeling: 75 468 148

Utleie (ikke komp.ber): $507/8\ 760 \times 75\ 468\ 148 = 4\ 367\ 848$

Egenarrangement øk. aktivitet (ikke komp.ber): $48/172 \times 71\ 100\ 300 = 19\ 841\ 944$

Komp.berettiget: $75\ 468\ 148 - 4\ 367\ 848 - 19\ 841\ 944 = \underline{51\ 258\ 356}$

3) Fordeling Mesanin:

Beløp til fordeling: 8 746 680

Komp.berettiget: 8 746 680

4) Fordeling VIP:

Beløp til fordeling: 1 160 617

Komp.berettiget: 1 160 617

5) Fordeling Foaje:

Beløp til fordeling: 29 450 519

Komp.berettiget: 29 450 519

6) "Andre areal som er kompensasjonsberettiget"

Beløp til fordeling: 37 125 170

6a) Orkestersal (Fartein Valen):

Ikke kompensasjonsberettiget merverdiavgift på $4\ 123\ 433 + 4\ 372\ 418 + 7\ 859\ 675 =$

16 355 526 = 30,74 % av merverdiavgift til fordeling (53 197 755). 30,74 % av vektet areal på 9 488 kvm = 2 917 kvm

6b)Flerbrukssal: (Zetlitz):

Ikke kompensasjonsberettiget merverdiavgift på 4 367 848 + 19 841 944 = 24 209 792 = 32,07 % av merverdiavgift til fordeling (75 468 148). 32,07 % av vektet areal på 13 460 kvm = 4 317 kvm

2 917 kvm + 4 317 kvm = 7 234 kvm

7 234/29 968 x 37 125 170 = 8 961 675 ikke komp.berettiget andel

Komp.berettiget andel blir : 37 125 170 – 8 961 675 = 28 163 495

Sum komp.berettiget: 155 621 896

II)

Beregning av rett til kompensasjon med de nye opplysningene om utleie, men med vår opprinnelige beregningsmåte i vedtaket (dvs ikke prisfaktor og med vår rettsforståelse av hva som er riktig måte å beregne forholdsmessig kompensasjon mellom egenarrangementer som er økonomisk aktivitet (ikke rett til kompensasjon) og øvrige arrangementer (rett til kompensasjon) og utleie:

Først må det da oppstilles en tallrekke tilsvarende som på side 7 i vedtaket over hvilke saler fordelingen komp.berettiget/ikke komp.berettiget for hele beløpet 214 445 040 skal skje med utgangspunkt i. Oppstillingen blir noe annerledes fordi også SSO arealene med utleie (1 680 + 870) må tas med, herunder blir beløpene som skal tilordnes hvert areal dermed også mindre fordi det er det samme beløpet som skal fordeles på flere arealer:

De ulike beløp per lokale blir:

- Orkestersal(Fartein Valen) 2372 kvm	43 658 367 (2372/11651 x 214 445 040)
- Flerbrukksal (Zetlitz) 3365 kvm	61 935 247 (3365/11651 x 214 445 040)
- Mesaninen 520 kvm	9 570 974 (520/11651 x 214 445 040)
- VIP 207kvm	3 809 984 (207/11651 x 214 445 040)
- Foaje 2637kvm	48 535 883 (2637/11651 x 214 445 040)
- SSO (1680+870) 2550kvm	46 934 585 (2550/11651 x 214 445 040)
Totalt 11 651 kvm	214 445 040 kr

Beregningen blir da slik:

1)Fordeling orkestersal (Fartein Valen):

Beløp til fordeling: 43 658 367

Utleie (ikke komp.ber): $679/8\ 760 \times 43\ 658\ 367 = 3\ 384\ 022$

Utleie (ikke komp.ber): $720/8\ 760 \times 43\ 658\ 367 = 3\ 588\ 359$

Egenarrangement øk. aktivitet (ikke komp.ber): $48/273 \times 36\ 685\ 986 (43\ 658\ 367 - 3\ 384\ 022 - 3\ 588\ 359) = 6\ 450\ 283$

Komp.berettiget: $43\ 658\ 367 - 3\ 384\ 022 - 3\ 588\ 359 - 6\ 450\ 283 = \underline{30\ 235\ 703}$

2)Fordeling flerbrukshall (Zetlitz):

Beløp til fordeling: 61 935 247

Utleie (ikke komp.ber): $507/8\ 760 \times 61\ 935\ 247 = 3\ 584\ 608$

Egenarrangement øk. Aktivitet: $48/172 \times 58\ 350\ 639 (61\ 935\ 247 - 3\ 584\ 608) = 16\ 283\ 899$

Komp.berettiget: $61\ 935\ 247 - 3\ 584\ 608 - 16\ 283\ 899 = \underline{42\ 066\ 740}$

3)Mesanin

Komp.berettiget: 9 570 974

4)Vip:

Komp.berettiget: 3 809 984

5)Foaje:

Komp.berettiget: 48 535 883

6)SSO:

46 934 585 er ikke kompensasjonsberettiget utleie.

Sum komp.berettiget : 134 219 284

III)

Beregning av rett til kompensasjon med klagers forutsetninger om prisfaktor mv. og vår rettsforståelse av hva som er riktig måte å beregne forholdsmessig kompensasjon mellom egenarrangementer som er økonomisk aktivitet (ikke rett til kompensasjon) og øvrige egenarrangementer (rett til kompensasjon) og utleie, men uten de nye opplysningene om utleie:

Totalt areal til fordeling uten de nye opplysningene om utleie blir 38 247 kvm (9 488 orkestersal + 13 460 flerbrukssal + 1 560 Mesanin + 207 VIP + 5 253 Foaje + 8 279 øvrig areal (1 223 SSO eksklusive areal + SSO andel fellesareal 435 + andre areal 6 621).

1) Fordeling orkestersal (Fartein Valen):

Beløp til fordeling: 53 197 755

Utleie (ikke komp.ber): $679/8\ 760 \times 53\ 197\ 755 = 4\ 123\ 433$

Egenarrangement øk. aktivitet (ikke komp.ber): $48/273 \times 49\ 074\ 322 (53\ 197\ 755 - 4\ 123\ 433) = 8\ 628\ 452$

Komp.berettiget: $53\ 197\ 755 - 4\ 123\ 433 - 8\ 628\ 452 = \underline{40\ 445\ 870}$

2) Fordeling flerbrukssal (Zetlitz):

Beløp til fordeling: 75 468 148

Utleie (ikke komp.ber): $507/8\ 760 \times 75\ 468\ 148 = 4\ 367\ 848$

Egenarrangement øk. Aktivitet (ikke komp.ber): $48/172 \times 71\ 100\ 300 (75\ 468\ 148 - 4\ 367\ 848) = 19\ 841\ 944$

Komp.berettiget: $75\ 468\ 148 - 4\ 367\ 848 - 19\ 841\ 944 = \underline{51\ 258\ 356}$

3) Fordeling Mesanin:

Beløp til fordeling: 8 746 680

Komp.berettiget: 8 746 680

4) Fordeling VIP:

Beløp til fordeling: 1 160 617

Komp.berettiget: 1 160 617

5) Fordeling Foaje:

Beløp til fordeling: 29 450 519

Komp.berettiget: 29 450 519

6)"Andre areal som er kompensasjonsberettiget":

I og med at forutsetningen er at verken uleien av Orkestersalen (Fartein Valen) på 720 timer eller "SSO eksklusive areal" og "SSO andel fellesareal" forutsettes kjent (jf forutsetningen innledningsvis under dette punktet om at beregningen er *uten* de nye opplysningene om utleie), blir andel vektet areal og tilhørende avgiftsbeløp som skal fordeles forholdsmessig til hhv kompensasjonsberettiget og ikke kompensasjonsberettiget del etter bruken i de øvrige arealene forskjellig fra klagers oppsett i vedlegget til deres brev. Med vår rettsforståelse av fordeling mellom økonomisk aktivitet/ikke økonomisk aktivitet og utleie, men med tilsvarende prinsipp for fordeling på grunnlag av vektet areal og tilhørende avgiftsbeløp som oversendte e-poster av hhv 26. og 30. januar 2017, blir beregningen slik:

6a)Orkestersal (Fartein Valen):

Ikke kompensasjonsberettiget merverdiavgift på $4\,123\,433 + 48/273 \times 49\,074\,322$ ($53\,197\,755 - 4\,123\,433$) = $12\,751\,885$ = 23,97 % av merverdiavgift til fordeling ($53\,197\,755$).
23,97 % av vektet areal på $9\,488$ kvm = $2\,274$ kvm

6b)Flerbrukssal (Zetlitz)

Ikke kompensasjonsberettiget merverdiavgift på $4\,367\,848 + 19\,841\,944$ = $24\,209\,792$ = 32,07 % av merverdiavgift til fordeling ($75\,468\,148$). 32,07 % av vektet areal på $13\,460$ kvm = $4\,317$ kvm

$2\,274$ kvm + $4\,317$ kvm = $6\,591$ kvm

$6\,591/29\,968 \times 37\,125\,170$ = $8\,165\,109$ ikke komp.berettiget andel

Komp.berettiget andel blir: $37\,125\,170 + 9\,296\,151$ ($6\,857\,173 + 2\,438\,978$) = $46\,421\,321 - 8\,165\,109$ = $38\,256\,212$

Sum komp.berettiget: 169 328 254

MOTTATT

Skattedirektoratet 23 FEB 2017

Saksbehandler
Eriksen/Bergh

Deres dato

Vår dato
22.02.2017

Telefon
22 07 76 35

Deres referanse

Vår referanse
2016/229916

ARNTZEN de BESCHE ADVOKATFIRMA AS
v/adv. Cecilie Aasprong Dyrnes
Postboks 2734 Solli
0204 OSLO

Spørsmål til Skattedirektoratets vedtak 5. juli 2016 - Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS - org.nr. 986 471 839

Vi viser til brev 29. august 2016 samt 3. og 14. oktober s.å hvor du på vegne av Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS (Kilden) reiser spørsmål til Skattedirektoratets vedtak 5. juli 2016. I korthet gjelder brevene direktoratets metode ved fordeling av merverdiavgift, nye opplysninger om utleietimer og spørsmål om klassiske konserter avholdt av Kristiansand symfoniorkester (KSO) med solister kan anses som økonomisk aktivitet etter kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4.

Fordeling

Det anføres at Skattedirektoratets metode ved fordeling av merverdiavgift mellom egenarrangementer som gir grunnlag for kompensasjon og egenarrangementer som anses for å være økonomisk aktivitet (ikke- kompensasjonsberettiget virksomhet) i vårt vedtak 5. juli 2016 er uriktig. I tillegg reises det spørsmål om Skattedirektoratets metode ved fordeling av merverdiavgift mellom de ulike arealer i konserthuset samt forståelsen av justeringsreglens bagatellgrense sett i sammenheng med den fordelingsmetode som er benyttet i vedtaket.

Det vises i denne forbindelse til brev 6. september 2016 fra Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS til Skattedirektoratet på vegne av Stavanger konserthus IKS, sendt dere i kopi, som reiser de samme spørsmål vedrørende sin klagesak.

Som svar på disse spørsmål viser vi til Skattedirektoratets brev av i dag til Stavanger Konserthus IKS. Når det gjelder Stavanger Konserthus IKS sin anførsel om Skattedirektoratets beregning av proSENTSATS for ikke-kompensasjonsberettiget bruk av Kildens konsertsal, gjør vi særskilt oppmerksom på at riktig tall skal være 14,1 prosent, og ikke 5,6 prosent slik vi har oppgitt i vårt vedtak side 7.

Nye opplysninger om utleie

Det opplyses at i Kildens oversendelse 22. juni 2016 er det oppdaget utleiearrangementer med samme dato som dermed er telt dobbelt. Det vises i den forbindelse til at i konsertsalen er fire datoer registrert med to arrangementer og én dato med tre like arrangementer. Det vises derfor til at det korrekte antall utleietimer i konsertsalen er 376 og ikke 424. I Multisalen opplyses at syv datoer

Postadresse
Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo

Besøksadresse:
Se www.skatteetaten.no
Org.nr: 996250318
E-post: skatteetaten.no/sendepost

Sentralbord
800 80 000
Telefaks
22 17 08 60

er registrert med to arrangementer, og at for denne salen er det korrekte antall utleietimer 584 og ikke 640.

Skattedirektoratet tar nye opplysninger om utleie til etteretning, men vi ser at i to av tilfellene (15.9 og 23.10) er det forskjellige benevnelser på utleietilfellene. Vi er da usikre på om dette innebærer at Egner Zoo eller Døves kulturdager og Jon Lilletun eller UIA 5 år arrangementene aldri ble avholdt fordi vi ikke finner de noen andre steder på listen. For øvrig ser det ut til at samme feil kan være begått til Kildens fordel vedrørende en del ikke-økonomiske arrangementer i Konsertsalen, jf. Odd Nordstoga - skolesekk (12.3, 13.3, 14.3 og 15.3) og Peter og Ulven (6.6, 7.6 og 8.6). Her er det ikke bare ført opp samme arrangement flere ganger per dag, men de er også ført opp med like billettinntekter. Dersom det er slik at det faktisk er flere like arrangementer disse dagene, antar vi det blir problematisk å hevde at hvert av disse arrangementene trenger likt antall timer med forberedelser, jf. at det er stipulert åtte timer per arrangement inklusiv forberedelser.

Vi ser for øvrig at konserten 9.12.12 From Hell til Alaska skulle vært ansett som kommersiell, og derav ikke gitt grunnlag for kompensasjon. Dette er en feil til Kildens gunst.

Dersom vi kun skulle lagt til grunn nye opplysninger om utleie, har vi med utgangspunkt i vedtakets metode for beregning av kompensasjon kommet frem til at Kilden skulle hatt kr 639 296 mer i kompensasjon. Ved eventuell ny gjennomgang kan man, slik vi ser det, ikke kun rette opp feil én vei. Dersom vi samtidig korrigerer for konserten Hell to Alaska skulle Kilden hatt kr 706 050 mindre i kompensasjon. I tillegg kommer at det eventuelt er gjort feil på ikke-økonomiske arrangementer til gunst, jf. våre merknader overfor og derav ytterligere korreksjon i disfavør.

Skattedirektoratet finner etter dette ikke noe grunnlag for endring til gunst ut fra deres nye opplysninger.

Symfoniorkester med solist

Det anføres at det ikke er grunnlag for å anse symfoniorkester med solist som økonomisk aktivitet selv om solisten er kjent nasjonalt/internasjonalt. Solistens opptreden anføres å være en integrert del av musikkverket, og kan ikke sammenlignes med solokonserten. Formålet med KSO anføres å utelukkende være å fremme symfonisk musikk som kunstart på et høyt nivå. Programsjef i KSO Hans Bodin opplyser at i sesongen 2016/17 vil KSO engasjere ca 25 ulike solister. Noen hentes fra orkesterets egne musikere, andre er solister med internasjonal karriere og ytterligere noen kommer fra Europa, USA eller andre verdensdeler. En typisk orkesterkonsert opplyses å vare ca. to timer (2 x 40 min musikk pluss pause), og solistens medvirkning varierer tidsmessig mellom 15-50 minutter (i snitt ca. 30 minutter).

Skattedirektoratet oppfatter Kilden dithen at artister av nasjonalt/internasjonalt format, f.eks Leif Ove Andsnes eller Truls Mørk, kun opptrer for kunstneriske formål når de opptrer sammen med symfonien, og at opptreden sammen med symfonien derfor aldri kan anses å ha kommersielt formål. Hvis disse artistene opptrer selv, dvs. uten symfonien, oppfatter vi at Kilden er enig i at dette er

arrangementer som kan anses kommersielle og i konkurranse med private konsertarrangører. Vi har også oppfattet Kilden dithen at det kan anses som kommersiell aktivitet dersom symfoniorkesteret går ut av sin sjanger, f.eks. konsert med Jan Eggum (som har vært ett arrangement i Kilden i 2013). Det er symfoniforestillinger innenfor sin sjanger som Kilden ikke anser for å kunne ha kommersielle formål, heller ikke når symfonien løftes til et nytt kunstnerisk nivå med artister av nasjonalt/internasjonalt format.

Skattedirektoratet tar utgangspunkt i at Finansdepartementet i sin fortolkningsuttalelse 27. juni 2016 legger opp til at det må trekkes en grense mellom kulturelle aktiviteter og aktiviteter som ikke kun er kulturelt, men også må anses å ha kommersielt (økonomisk) formål. Departementet viser på side 4 andre hele avsnitt til at ved ulike typer teater- og konsertforestillinger hvor lokale og regionale kunstnere og artister opptrer, vil det ikke foreligge økonomisk aktivitet. Departementet påpeker at i mange av disse tilfellene er det en begrenset grad av brukerbetaling. Videre uttaler departementet at det samme *kan* gjelde for symfoniorkestre. Vi oppfatter derfor departementet dithen at symfoniorkestre i mange tilfeller skal anses for kun å utøve kulturell aktivitet, men at også symfoniorkestre innenfor sin sjanger likevel kan tilby konserter som også kan betegnes som økonomisk aktivitet. Vi oppfatter derfor ikke departementet dithen at det at artisten løfter symfonien til et nytt kunstnerisk nivå, utelukker at en symfoniforestilling kan anses som økonomisk aktivitet.

Skattedirektoratet antar at man må se på artistens format, ikke sjangeren, og at markedsføring og billettpriser vil kunne være en indikator i en helhetsvurdering av hvorvidt forestillingen kan anses tilbudt i et marked. Det er i slike tilfeller formålet bak konkurranseregelen i kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 slår til. I den forbindelse legger vi til grunn at det at symfonier på et visst kunstnerisk nivå kun kan arrangeres i et begrenset antall kulturhus, ikke taler mot at det kan foreligge økonomisk aktivitet. Sammenligningsgrunnlaget er etter vårt syn ikke begrenset til samme sjanger. Symfonikonsert kan være et konkurrerende tilbud til andre konsertarrangement i privat regi, herunder tilfeller hvor konsertarrangører tilbyr forestillinger i Kildens egne lokaler, hvor symfonien opptrer sammen med profesjonelle artister av nasjonalt/internasjonalt format.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Trond Skarbøvik
fung seksjonssjef
Rettsavdelingen, avgift
Skattedirektoratet

John Eriksen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Saksfremlegg

REFERANSE
PHN

DATO
15.05.2017

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:
Styret i Stavanger konserthus IKS Representantskapet i Stavanger konserthus IKS	4/17	29.05.2017

ENDRING AV SELSKAPSAVTALENS § 4

Bakgrunn

Selskapsavtalens § 4 omhandler selskapets formål. Paragrafen har ikke vært endret siden selskapet ble etablert i 2006, noe som innebærer at formålsparagrafen fortsatt har fokus på selskapets rolle som utbygger i Bjergsted og konkret nevner oppføring av konserthusbygningen, parkeringsanlegg, skoler, utvidelse av kaier og etablering av annen infrastruktur.

Når selskapet nå er gått over i en varig driftsfase og konsentrerer sin virksomhet om konserthusdriften, er det naturlig å oppdatere selskapets formålsparagraf i tråd med dette.

Paragrafens ordlyd

Nåværende formålsparagraf lyder som følger:

Selskapet har et ikke ervervsmessig formål som består i å oppføre, drive og eie Stavanger konserthus samt å drive Stavanger konserthus-Kuppelhallen. Selskapet skal oppføre parkeringsanlegg i tilknytning til konserthuset, ny kulturskole, avdeling av videregående skole, utvidet kai og ny infrastruktur.

Selskapet skal videre utrede og foreslå selskapsform for driften av nytt konserthus og dagens konserthus.

Selskapet kan delta på eiersiden i aksjeselskaper og andre selskaper og inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter når dette bidrar til å oppfylle selskapets formål.

Forslag til ny formålsparagraf tar utgangspunkt i vedtatte overordnede målsettinger for konserthusets drift og innebærer ingen endring i selskapets formål ut over at selskapets rolle som utbygger av infrastruktur i Bjergsted tas ut. Forslaget har vært forelagt Rogaland revisjon og rådmannen i Stavanger kommune for uttalelse. Det foreligger ingen merknader.

Selskapet skal drive og utvikle Stavanger konserthus til en kvalitetsarena for utøvere på lokalt, nasjonalt og høyt internasjonalt nivå. Selskapet skal fremme regionens kulturliv og utvikle den allmenne interessen for musikk og scenekunst. Selskapets skal bidra til å realisere eiernes overordnede kulturpolitiske målsettinger og har ikke erverv til formål.

Selskapet kan opprette eller ta del i selskap nasjonalt og internasjonalt, som støtter opp under selskapets hovedformål.

Beslutningsprosess

I henhold til Lov om interkommunale selskaper vedtas selskapsavtalen av deltakerne, ved kommunestyre og fylkesting. For deltaker som er interkommunalt selskap, vedtas selskapsavtalen av representantskapet. Endringer i selskapets formål vedtas på samme måte. Andre endringer kan vedtas av representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer.

Det innebærer at denne saken, etter behandling i selskapets styre og representantskap, oversendes rådmannen og fylkesrådmannen for videre behandling i kommunens og fylkeskommunens besluttede organer.

Forslag til vedtak:

1. § 4 i selskapsavtalen for Stavanger konserthus IKS endres og gis følgende ordlyd:

Selskapet skal drive og utvikle Stavanger konserthus til en kvalitetsarena for utøvere på lokalt, nasjonalt og høyt internasjonalt nivå. Selskapet skal fremme regionens kulturliv og utvikle den allmenne interessen for musikk og scenekunst. Selskapets skal bidra til å realisere eiernes overordnede kulturpolitiske målsettinger og har ikke erverv til formål.

Selskapet kan opprette eller ta del i selskap nasjonalt og internasjonalt, som støtter opp under selskapets hovedformål.

2. Saken oversendes representantskapet for videre behandling.

Per-Harald Nilsson
adm. direktør